

Op weg naar 2025

WITBOEK VAN HET OPENBAAR MINISTERIE

Inleiding

Het openbaar ministerie (OM) wenst een performante en moderne gerechtelijke organisatie te zijn die steeds ten dienste staat van de burger en de maatschappij. Dit vereist van het OM een constante aanpassing aan de evoluties in de maatschappij en aan de verwachtingen van de justitiabele. Hiertoe ontwikkelt het OM een dynamisch en toekomstgericht strafrechtelijk beleid en past het moderne beheerstechnieken toe.

Deze ambitie veronderstelt dat wordt voldaan aan een aantal vereisten die een absolute voorwaarde vormen voor een kwaliteitsvolle rechtsbedeling. Met dit doel is een Witboek opgesteld waarin deze vereisten zijn opgenomen.

Het OM wil met dit Witboek de dialoog openen met de nieuwe regering, en meer specifiek, met de volgende minister van Justitie, maar ook met alle actoren waarmee het OM nauwe banden onderhoudt en de maatschappij in het algemeen.

De geformuleerde voorstellen hebben zowel betrekking op wetwijzigingen, op de toekenning van adequate middelen en budgetten, als op de verbetering van de kwaliteit van de werkzaamheden van het OM.

Inhoudstafel

1.	Strafrechtelijk beleid	4
2.	Doelstellingen van het OM	5
3.	Middelen om de doelstellingen te realiseren	5
3.1.	Juridische middelen	5
A	Modernisering van de strafprocedure	5
B	Beëindigen van de wetgevende inflatie	6
3.2.	Personele middelen	6
A	Onder-financiering van Justitie	6
B	Minstens budget voor 100% invulling van de wettelijke kaders	6
C	Modern HR-beleid voor het OM	6
D	Aanwerving en selectie	7
E	Managementondersteuning	7
F	Sociaal statuut van de magistraat	8
G	Coaching en evaluatie van magistraten	8
H	Evaluatie gerechtspersoneel	9
I	Loopbaanmanagement voor de magistraten van het OM	9
3.3.	Financiële en structurele middelen	9
A	Verzelfstandigd beheer	9
B	Specialisatie	10
C	Financiering	10
D	Uitbouw Steundienst van het OM	11
E	Informatica	11
F	GDPR: beveiligingsaspect data	13
G	Statistieken	13
H	Infrastructuur (gebouwen)	13

1. Strafrechtelijk beleid

Het OM staat in voor de handhaving van de democratische rechtsstaat en de verdediging van het algemeen belang. Daartoe wil het OM aan elk vastgesteld misdrijf een proportioneel en maatschappelijk relevante reactie geven binnen een maatschappelijk aanvaardbare termijn en houdt hierbij rekening met het belang van de slachtoffers. Verder treedt het OM op in het belang van de openbare orde en van de rechtszoekenden, die de wet omwille van hun kwetsbare positie extra beschermt. Het OM is volledig onafhankelijk bij het behandelen van de individuele dossiers.

In zijn adviserende bevoegdheid verstrekt het OM de nodige informatie zodat de rechter en de bevoegde overheden of instanties een adequate beslissing zouden kunnen nemen.

Het OM spant zich ten slotte in om bij de verschillende rechtsmachten een efficiënte procesgang en een goede rechtsbedeling te verzekeren.

Naast de behandeling van individuele dossiers, ontwikkelt en voert het OM een verantwoord en realistisch strafrechtelijk beleid uit dat bovendien inspeelt op alle maatschappelijke evoluties. Dit beleid is erop gericht de criminaliteit op een doeltreffende manier terug te dringen en bij te dragen aan een rechtvaardigere, menselijkere en veiligere samenleving. Hiertoe is een constante bijsturing van het strafrechtelijk beleid aan de hand van risicoanalyses en een evaluatie van de toepassing ervan op het volledige grondgebied noodzakelijk.

Het OM wil zich prioritair richten op de aanpak van geweldscriminaliteit en intra-familiaal en seksueel geweld, alsook op de ondermijnende criminaliteit zoals het terrorisme, de economische, financiële en fiscale criminaliteit, de corruptie, de sociale fraude, verdovende middelen, witwassen, cybercriminaliteit, mensenhandel en mensensmokkel en leefmilieu.

Een efficiënte bestrijding van de georganiseerde criminaliteit vergt een internationale aanpak.

Parallel met deze doelstellingen wil het OM inzetten op een betere strafuitvoering.

Voor de rechtzoekenden wil het OM garant staan voor een kwaliteitsvolle gemeenschapsgerichte dienstverlening en de strijd aangaan tegen de gerechtelijke achterstand. Vanuit een integraal kwaliteitsdenken wil het OM zijn organisatie en werkmethoden verbeteren op een wetenschappelijk en statistisch onderbouwde wijze. Verder wil het OM transparant zijn en verantwoording afleggen over het gevoerde beleid.

Met inachtneming van de wetgeving en de fundamentele rechten en vrijheden streeft het OM ernaar op een integere, objectieve, onpartijdige, menselijke en onafhankelijke manier al zijn opdrachten te vervullen.

Met dit doel voor ogen dienen in de loop van de volgende legislatuur de nodige menselijke, juridische en materiële middelen vrijgemaakt te worden, en bijgevolg ook alle budgetten die ermee gepaard gaan.

2. Doelstellingen van het OM

Uitgaande van zijn missie en visie stelt het OM volgende doelstellingen voorop:

1. Bijdragen tot het versterken van het veiligheidsgevoel van de burger en tot het verhogen van het vertrouwen van de samenleving in Justitie
2. Zorgen voor een proportionele en maatschappelijk relevante reactie voor elk vastgesteld misdrijf binnen een maatschappelijk aanvaardbare termijn
3. Aanbieden van een kwaliteitsvolle dienstverlening aan de rechtzoekende
4. Snellere afhandeling van dossiers (verkorten van de doorlooptijden)
5. Betere bestrijding van de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit
6. Verbeteren van de opvolging van de veroordelingen en de inning van de geldboetes en de verbeurdverklaringen
7. Verbeteren van de samenwerking met de administratieve overheden in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit

3. Middelen om de doelstellingen te realiseren

3.1. Juridische middelen

A Modernisering van de strafprocedure

Een modernisering van de strafvordering is noodzakelijk voor een snellere, meer coherente en efficiëntere strafprocedure, met gelijke participatierechten voor de partijen en een onafhankelijk OM. Het OM benadrukt de noodzaak om over te gaan tot een impactanalyse bij ieder wetgevend initiatief.

Deze modernisering vergt een aantal hervormingen waarvoor de nodige budgettaire middelen moeten vrijgemaakt worden:

- De bevoegdheden van de verschillende gerechtelijke actoren van het strafonderzoek moeten beter op elkaar worden afgestemd zodat een meer coherent en uniform strafrechtelijk beleid kan worden gerealiseerd
- Met het oog op het reduceren van de doorlooptijden en de gerechtelijke achterstand moet de procedure van de burgerlijke partijstelling voor de onderzoeksrechter en van de regeling van de rechtspleging voor de onderzoeksgerechten, worden hervormd
- Er moet tegemoet gekomen worden aan de regelgeving van de Europese Unie en aan de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (cfr. zijn arresten van 17.01.2017, 21.12.2017 en 6.12.2018) met betrekking tot het verschil in rechten van partijen in een opsporingsonderzoek en een gerechtelijk onderzoek
- De controle op de regelmatigheid van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek laten gebeuren tijdens de procedure ten gronde onder meer op basis van artikel 32 V.T.Sv. (zuivering van de nietigheden)
- De aanpassing van de regels van de “verjaring”
- De afschaffing van het Hof van Assisen. Binnen het OM bestaat er consensus over de afschaffing van het hof van assisen. Het OM herhaalt haar vraag om artikel 150 van de grondwet op te heffen

Ook de modernisering van het strafwetboek is in dit kader een belangrijke doelstelling voor het OM. Het OM moet betrokken worden bij alle toekomstige besprekingen in het kader van de totstandkoming van het nieuwe Strafwetboek.

B Beëindigen van de wetgevende inflatie

Naast de noodzakelijke hervormingen is het van essentieel belang om een punt te zetten achter de wetgevende inflatie waar de gerechtelijke wereld sinds enkele jaren mee geconfronteerd wordt. Het omzetten in de praktijk van de diverse wetswijzigingen die in de afgelopen vijf jaar werden gestemd, is complex en vergt tijd en middelen om ervoor te zorgen dat zij ook daadwerkelijk het functioneren van de gerechtelijke organisatie ten goede komen. Bovendien moet men de overtuiging laten varen dat een wet op zich alleen een doorslaggevende factor kan zijn bij de verbetering van de werking en de modernisering van de hoven en rechtbanken en de parketten. Zelfs de beste wetten kunnen immers niet bijdragen tot een efficiëntere werking van het gerechtelijk systeem indien zij niet gepaard gaan met de toekenning van bijkomende menselijke en materiële middelen. Het is belangrijk om de hervormingen doorgevoerd in de voorbije legislatuur aan een evaluatie te onderwerpen, en meer in het bijzonder deze opgenomen in de potpourri-wetten.

3.2. Personele middelen

A Onder-financiering van Justitie

Vooreerst wenst het OM de jarenlange onder-financiering van de Belgische Justitie aan te kaarten in vergelijking tot de toegekende budgetten in vele andere Europese landen. Er is dringend nood aan een betere financiering van de rechterlijke organisatie. Binnen het OM is een bijkomende financiering van diverse entiteiten noodzakelijk.

B Minstens budget voor 100% invulling van de wettelijke kaders

Het OM vraagt dat de noodzakelijke budgettaire middelen toegekend worden om minimaal de wettelijke kaders aan 100% in te vullen. Het is belangrijk dat bij het aanwenden van dit budget de nodige flexibiliteit wordt geboden teneinde de juiste profielen te kunnen aanwerven en aandacht uitgaat naar een gelijkwaardige juridische ondersteuning.

Bij de berekening van de invullingsgraad van de kaders moet niet alleen rekening gehouden worden met de vacante plaatsen maar ook met de afwezigheden van lange duur, zoals delegaties, detacheringen, ziekte,.... Zoals hierboven vermeld, dient een verhoging van de kaders in sommige ressorten te worden bekeken.

C Modern HR-beleid voor het OM

Het OM wil een strategisch HR-beleid uittekenen waar leiderschap, specialisatie, mobiliteit, welbevinden, verbondenheid, solidariteit en maximale ontplooiing van de magistraten en het gerechtspersoneel centraal staan. Dit vereist een doordachte personeelsplanning die beantwoordt aan de toekomstige behoeften van het OM en hiertoe de noodzakelijke competenties en profielen voorziet.

De evolutie van de bestaande en de introductie van nieuwe functies binnen het OM zorgt ervoor dat bepaalde profielen herbekeken moeten worden, zoals bijvoorbeeld deze van parketjurist, parketcriminoloog, parketsecretaris of ICT-beheerder.

In dit opzicht is het OM voorstander om voor parketjuristen carrièremogelijkheden en een bijzondere regeling voor de toegang tot de magistratuur, in te voeren. De functie en de taken van de parketcriminoloog dienen wettelijk te worden vastgelegd.

Om de administratieve functies voldoende aantrekkelijk te maken, moet de weging ervan worden verder gezet en moeten de resultaten van deze weging in de praktijk worden omgezet.

Ook dienen de loonschalen binnen het OM te worden herbekeken om de gepaste profielen te kunnen aanwerven en het personeel te motiveren.

Tot slot moet het administratief personeel, binnen een concreet kader, de mogelijkheid krijgen om een nevenactiviteit uit te oefenen.

D Aanwerving en selectie

Het is de wens van het OM een aanwervingsbeleid te voeren dat beantwoordt aan de behoeften van de entiteiten en dat hierop snel een antwoord kan bieden. Hiertoe dienen de procedures voor selectie, aanwerving en promotie te worden verbeterd.

Om te anticiperen op uitstroom en een snellere instroom van de juiste profielen mogelijk te maken, moeten vacante plaatsen sneller worden opengesteld en moeten de selectieprocedures sneller en efficiënter verlopen. Het zal in dit kader ook belangrijk zijn te werken met meer en ook proactief aangelegde wervingsreserves voor gerechtspersoneel die op basis van gecentraliseerde selecties worden aangemaakt. De lokale entiteiten moeten zeker bij deze selectieprocedures betrokken worden.

Ook een snellere indiensttreding van het gerechtspersoneel is een absolute noodzaak. Ingevolge budgettaire beperkingen en de vereiste dubbele goedkeuring door de inspecteur van financiën laat de effectieve instroom van de laureaten veel te lang op zich wachten.

Om tegemoet te kunnen komen aan punctuele noden, wenst het OM beroep te kunnen doen op aanwervingen van bepaalde duur met een looptijd van minimaal zes maanden.

Naast een verbeterde aanwerving, wil het OM ook bijzondere aandacht besteden aan de professionele loopbaanontwikkeling van zijn leden. Het bieden van carrièremogelijkheden binnen het OM gaat het personeelsverloop tegen en maakt het mogelijk expertise uit te bouwen en in huis te houden.

E Managementondersteuning

De korpschefs worden steeds meer geacht zich ook bezig te houden met beheersmatige taken. Een ondersteuning van de korpschefs en hun directiecomité bij het uitvoeren van deze beheerstaken, is noodzakelijk. Deze ondersteuning kan tot stand gebracht worden binnen elke entiteit of georganiseerd worden op een ander niveau. De introductie van nieuwe functieprofielen binnen de rechterlijke organisatie dringt zich op. Het betreft functieprofielen inzake HR, Budget, ICT, communicatie, beleid- en beheerplanning, interne beheersing, dataprotectie, BPM en werklasmeting. Deze functieprofielen moeten opgesteld worden op maat van het OM met het oog op de opmaak van de beheersovereenkomst en beheersplannen.

Voor de aanwerving van deze nieuwe functieprofielen zullen specifieke bijkomende budgetten moeten worden voorzien.

F Sociaal statuut van de magistraat

De magistraten van het OM beschikken momenteel niet over een volwaardig statuut dat aangelegenheden zoals werktijd, verloven en vakanties, afwezigheden wegens ziekte, enz. regelt. Het OM bepleit een sociaal statuut dat grotendeels gemeenschappelijk is met de zetel en dat de onafhankelijkheid van de magistraat garandeert.

Het statuut moet volgende doelstellingen nastreven:

- Nastreven van een zo groot mogelijke uniformiteit tussen de leden van het OM en de zetel zodat de concurrentie binnen de magistratuur niet aangewakkerd wordt, hierbij rekening houdend met de specificiteit en de opdrachten van het OM.
- Invoeren van een uniform sociaal statuut voor alle magistraten van het OM, met evenwel een minimale vorm van soepelheid voor de entiteiten, teneinde hen in staat te stellen om op specifieke situaties in te spelen.
- De magistraten de mogelijkheid bieden om te beschikken over een minimum aantal rechten die in de wet zijn ingeschreven.
- Invoeren van aangepaste werkomstandigheden en -voorzieningen voor de magistraten op het einde van hun loopbaan, aangezien zij steeds langer zullen moeten werken omwille van de nu reeds gangbare verhoging van de pensioenleeftijd.
- Zorgen voor een effectieve controle op de afwezigheden van lange duur wegens ziekte en het vrijmaken van de nodige capaciteit om deze afwezigheden te kunnen opvangen.
- De functie van parketmagistraat attractiever maken door te voorzien in een moderner statuut (thuis- en deeltijds werk, enz.), aangezien er steeds minder kandidaten zijn.

Het OM is geen voorstander van een gelijkstelling van het statuut van magistraat met dat van een ambtenaar, omwille van de specificiteit van de functie.

Op grond van al deze argumenten wenst het OM in overleg te treden met de minister van Justitie teneinde volgende voorstellen te kunnen formuleren:

- Het invoegen in het Gerechtelijk Wetboek van een minimaal aantal regels over de fundamentele rechten die aan alle werknemers toegekend worden en veralgemeend van toepassing zijn.
- het College van het openbaar ministerie de bevoegdheid te geven om alle aangelegenheden te regelen die betrekking hebben op het beheer van de gerechtelijke korpsen, zoals de jaarlijkse verloven, de recuperatie van wachtdiensten, ... teneinde ze te kunnen uniformiseren en aan te passen aan bijzondere omstandigheden.

G Coaching en evaluatie van magistraten

Het OM wil een evaluatiesysteem invoeren dat meer gebaseerd is op individuele coaching van de magistraten, waarbij aan de hand van regelmatige functioneringsgesprekken een balans wordt opgemaakt van het geleverde werk en de eventuele moeilijkheden. Het is immers de bedoeling om zich veeleer toe te spitsen op ondersteuning en omkadering dan op controle en sancties.

Schiet een magistraat tekort, dan is een stringentere opvolging vereist teneinde de vastgestelde problemen te verhelpen.

Het huidige evaluatiesysteem biedt een te beperkte mogelijkheid om goed functioneren te belonen en noodzakelijke maatregelen te treffen wanneer problemen worden vastgesteld.

H Evaluatie gerechtspersoneel

Wat betreft het evaluatiesysteem van het gerechtspersoneel (crescendo) is het OM van mening dat een grotere waaier aan eindbeoordelingen noodzakelijk is. Minstens tussen de eindvermeldingen “voldoet aan de verwachtingen” en “uitzonderlijk” ontbreekt een vermelding. De afstand tussen beide beoordelingen is te groot, wetende dat “uitzonderlijk” slechts uitzonderlijk wordt toegekend en “voldoet aan de verwachtingen” eveneens de beoordeling is die standaard wordt toegekend aan mensen die meer dan de helft van de evaluatieperiode op de werkvloer afwezig waren.

I Loopbaanmanagement voor de magistraten van het OM

In het kader van een modern HR-beleid wil het OM de mobiliteit tussen entiteiten aanmoedigen en een loopbaanontwikkeling mogelijk maken die losstaat van de promoties tot een adjunct-mandaat.

Om ervoor te zorgen dat voor specifieke functies die binnen de entiteiten van het OM worden gezocht, geschikte kandidaten worden gevonden, moeten de korpschefs de mogelijkheid krijgen om vacatures voor specifieke functies (gespecialiseerde magistraten) open te stellen voor alle magistraten van de betreffende taalrol.

Er moet ook worden voorzien in een horizontale loopbaan die gepaard gaat met een aantrekkelijke financiële vergoeding voor magistraten die hun functie willen blijven uitoefenen en niet bereid zijn zich kandidaat te stellen voor een adjunct-mandaat. Deze horizontale loopbaan biedt ook een uitweg voor magistraten die, door de demografische structuur van hun entiteit, hun carrièremogelijkheden beperkt zien en daardoor misschien in de verleiding zouden komen om het OM te verlaten.

Ook is het belangrijk om een voldoende verschil in weddeschaal te creëren tussen de diverse functies binnen het OM teneinde de attractiviteit van de verschillende functies te garanderen.

3.3. Financiële en structurele middelen

A Verzelfstandigd beheer

Het OM is voorstander van het autonoom beheer, dat in een eerste fase het College van het openbaar ministerie minstens moet toelaten strategische beleidskeuzes te maken en de uitvoering ervan te controleren.

Het OM stelt bovendien een gefaseerde verzelfstandiging voorop waarbij elk college (het College van het openbaar ministerie en het College van de hoven en rechtbanken), zijn eigen model ontwikkelt. Voor elke fase van bevoegdheidsoverdracht moeten de over te dragen beheerdomeinen, de voorafgaandelijk te vervullen voorwaarden en de te ondernemen stappen door alle partijen, duidelijk worden gedefinieerd en moet de noodzakelijke (financiële) omkadering om dit alles te kunnen realiseren, worden voorzien. Een beheersovereenkomst en beheersplannen worden in dit kader opgesteld.

Een allocatiemodel met een vast deel (gebaseerd op de wettelijke kaders) en een variabel deel (gebaseerd op input, output, solidariteit, projecten en innovaties, de reëel ter beschikking staande middelen en bijzondere omstandigheden) wordt door het OM ontwikkeld met het oog op een objectieve verdeling van het budget tussen de verschillende entiteiten. Hieraan wordt momenteel gewerkt en noodzaakt volgende instrumenten:

- een werklasmetersinstrument voor alle geledingen van het OM

- cijfergegevens voor alle geledingen van het OM
- een BICC (Business Intelligence Competence Center)
- een verdere uitbouw van de steundienst OM

Voor de architectuur van het werklasmeteringsinstrument en het daarop gebaseerde allocatiemodel is externe hulp via aanwerving of counseling noodzakelijk. Intern het OM is onvoldoende expertise en beschikbare capaciteit voorhanden om beide projecten binnen een relatief korte termijn te realiseren.

B Specialisatie

Het OM is van mening dat door het uitbouwen van een netwerk van SUO-magistraten de strafuitvoering op het vlak van inning van geldboetes en verbeurdverklaringen in belangrijke mate kan worden geoptimaliseerd. Hiertoe dient een bijkomend budget te worden voorzien dat toelaat magistraten en gerechtspersoneel aan te werven met het oog op het voeren van deze SUO-onderzoeken. De kost van deze aanwervingen zal ruimschoots gecompenseerd worden door het bedrag van de bijkomende inningen.

Daarnaast is het OM voorstander om een nationale dienst [Crossborder](#) op te richten.

Het netwerk van strafuitvoeringsmagistraten moet worden uitgebreid (kaderuitbreiding) om tegemoet te komen aan het bijkomend werk voor de strafuitvoeringsrechtbanken ingevolge het wetsontwerp van 19.04.2019 tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder.

C Financiering

Een betere invordering van de vermogensstraffen (Crossborder, SUO (strafuitvoeringsonderzoek), Bureau voor de uitvoering van vermogensstraffen) kan bijkomende inkomsten genereren voor de Schatkist. Het OM is van mening dat een deel van deze fondsen rechtstreeks aan het budget van de Rechterlijke Orde zou moeten toegewezen worden, met name om ICT-infrastructuurprojecten te financieren.

Zo genereert het project [Crossborder](#) nu reeds meer dan 7 mio per jaar aan extra middelen voor Justitie in het verkeersboetefonds en dit bedrag zal nog oplopen. Het OM is dan ook van mening dat een deel van deze opbrengst zou kunnen worden gebruikt voor de financiering van het OM. De nodige afspraken en structuren dienen hiervoor te worden opgezet.

De bestaande SUO-wet kan veel meer opbrengen dan tot op heden het geval is, indien daarvoor extra personele middelen worden vrijgemaakt. Ook van deze meeropbrengst zou een zeker percentage naar het OM kunnen vloeien.

Het OM blijft bovendien vragende partij om een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar de oprichting van een Bureau voor de uitvoering van vermogensstraffen dat belast is met de invordering van minnelijke schikkingen, bevelen tot betaling, strafrechtelijke geldboetes en verbeurdverklaringen, alsook de opdrachten van het COIV overneemt. Dit bureau kan bijdragen tot een betere invordering van de vermogensstraffen en bijgevolg bijkomende inkomsten genereren voor de Schatkist. Ook een deel van deze inkomsten zou kunnen benut worden voor de financiering van het OM.

D Uitbouw Steundienst van het OM

Teneinde op een professionele manier het strafrechtelijk beleid en de strategische beslissingen inzake beheer van het OM te kunnen voorbereiden, begeleiden en uitvoeren dienen op korte termijn diverse bureaus van de Steundienst van het OM prioritair verder uitgebouwd te worden.

Inzake strafrechtelijk beleid verdient het Bureau 'strafrechtelijk beleid en ondersteuning expertisenetwerken' permanente aandacht. Dit bureau moet zich steeds verder kunnen specialiseren in de diverse criminaliteitsfenomenen en beleidsmatige ondersteuning bieden aan de colleges en de raden.

Inzake beheer moet de Steundienst prioritair werk maken van een volwaardig bureau 'HR' (minimum 6 VTE) bestaande uit de pijlers strategisch HR-management, monitoring en planning personeel, expertisecentrum loopbaan en selectie en arbeidsvoorwaarden. Voldoende middelen moeten ter beschikking worden gesteld voor het strategisch personeelsbeheer en de voorbereiding van de omschakeling naar [Persopoint](#) en [FEDCOM](#).

In het kader van de ontwikkeling van interne beheersingssystemen is het wenselijk een centrale monitoringdienst in het leven te roepen die onder meer kan beroep doen op de werkzaamheden van de bureaus 'statistiek' en 'BPM en WLM'. Ook dient de in de wet voorziene interne auditdienst binnen de Steundienst te worden uitgebouwd.

Ook inzake GDPR en ICT dient verder te worden geïnvesteerd teneinde aan de verplichtingen van het nieuwe wetgevende kader te voldoen en de diverse ICT-prioriteiten te begeleiden.

De Steundienst wil verder evolueren naar een Center of excellence. Hiertoe dient voldoende aandacht uit te gaan naar een verbeterde aanwerving en professionele loopbaanontwikkeling binnen de Steundienst. Een verbeterde aanwerving moet het mogelijk maken voortdurend te kunnen inspelen op de behoeften van het OM. Het bieden van carrièremogelijkheden binnen de Steundienst, onder meer via een junior-senior traject met financiële verloning, moet het personeelsverloop tegengaan, teneinde de bestaande expertise verder uit te bouwen en in huis te houden.

Ook moet een tijdelijke en/of deeltijdse detachering van magistraten en gerechtspersoneel naar de Steundienst een optie zijn, om projecten of programma's te ontwikkelen of de implementatie ervan te begeleiden. De mogelijkheid tot het toekennen van een premie als incentive voor dergelijke detacheringen moet worden besproken.

Het OM wil voor de Steundienst een autonoom budget laten vastleggen en vraagt een verhoging van de werkingsmiddelen.

E Informatica

De ICT binnen de Rechterlijke Orde lijdt aan een chronische onderontwikkeling en onderfinanciering. De beschikbare applicaties zijn niet in staat om de tools aan te reiken die noodzakelijk zijn voor een moderne en efficiënte werking van Justitie. Het huidige ICT-budget van de Rechterlijke Orde is ruimschoots ontoereikend. Een substantiële herfinanciering moet dringend worden gerealiseerd.

Het OM heeft nood aan moderne, gebruiksvriendelijke en efficiënte applicaties, zodat de taken vereenvoudigd en geautomatiseerd kunnen worden en een vlotte informatiedoorstroming

gegarandeerd kan worden. De applicatie MaCH, die de afgelopen jaren in alle entiteiten van het OM uitgerold werd, beantwoordt evenwel niet aan deze vereisten. Het is bijgevolg van het allergrootste belang dat het OM snel over een ander systeem kan beschikken. In afwachting van de ontwikkeling van deze meer performante en moderne applicatie, vereist het gebruik van MaCH als nationaal systeem wel dat inspanningen worden geleverd om MaCH gebruiksvriendelijker en performanter te maken.

Een andere essentiële prioriteit voor het OM is de creatie van het digitaal dossier. Een dergelijke automatisering impliceert immers tal van voordelen, zoals een verhoogde toegang tot alle gegevens, een besparing qua menselijke en materiële middelen per dossier, het verkorten van de doorlooptijden van de dossiers, een verhoogde beveiliging wat de bewaring van en de controle op de raadpleging van de dossiers betreft, en een betere informatietoegankelijkheid via zoekmachines. Een stappenplan moet worden uitgetekend voor de invoering van het digitaal dossier. Het betreft een project dat de ganse strafrechtsketen behelst en waarvan de realisatie een regeringsperiode overstijgt. Dit vereist een nauw overleg tussen alle betrokken partijen (o.a. OM, hoven en rechtbanken, politiediensten, balie, justitiehuisen, penitentiaire instellingen, FOD Financiën).

Naast een digitaal dossier is er ook nood aan een geïntegreerd dossier. Het College van het openbaar ministerie benadrukt dat alle databanken dringend aan elkaar gelinkt moeten worden. Een betere koppeling met alle interne en externe partners van de strafrechtsketen (FOD Justitie, politie, gevangenis, justitiehuisen, FOD financiën) zal de informatiedoorstroming immers minder omslachtig maken, de efficiëntie ervan garanderen en de overdracht van gegevens gevoelig versnellen.

Op het gebied van de strafuitvoering kan een betere opvolging en inning enkel bereikt worden via een geautomatiseerd proces waarbij de gegevens slechts éénmaal dienen geregistreerd te worden in de verschillende applicaties van de verschillende betrokken partners, met een geautomatiseerde informatie-uitwisseling, verwerking en opvolging. De nodige budgetten moeten dan ook dringend worden voorzien voor de uitbouw van een 'centrale module strafuitvoering' zoals beschreven in de verschillende rapporten van het OM inzake de betere inning van de geldstraffen.

Ook een digitalisering van de beschikbare documentatie is een must. In deze context kadert de verdere uitbouw van het digitaal documentatiebeheer van de parketten-generaal en de databank jurisprudentie (VAJA), alsook het ontwikkelen van een intranet specifiek voor het OM. Naast de ontwikkeling van nieuwe applicaties moet ook over performante hardware kunnen worden beschikt.

Daarnaast wil het OM evolueren naar een veralgemeende beschikbaarheid van de video-conferentie zowel in zijn dagelijkse werking als voor bepaalde hoorzittingen. Video-conferentie kan het OM tijdswinst bieden door het vermijden van verplaatsingen. De budgettaire middelen moeten dan ook worden vrijgemaakt om de nodige apparatuur aan te schaffen voor de entiteiten van het OM.

Verder is een betere lokale ondersteuning door gekwalificeerd personeel dat werkzaam is binnen de gerechtelijke entiteiten onontbeerlijk om het dagelijks beheer van de systemen en applicaties mogelijk te maken.

Tot slot bepleit het OM een betere informatie-uitwisseling, communicatie en samenwerking op ICT-vlak tussen alle niveaus (beleidscel, FOD Justitie, DGRO, OM, zetel). Een gebrekkig functioneren op dit vlak belemmert een vlotte besluitvorming en implementatie van vernieuwende ICT-projecten.

F GDPR: beveiligingsaspect data

De nieuwe privacywet vraagt een aanpassing van het beleid inzake de verwerking van persoonsgegevens door de Rechterlijke Orde en de FOD Justitie. Het OM wil in samenwerking met de zetel en de FOD Justitie de nodige stappen ondernemen om aan de verplichtingen van het nieuwe wetgevende kader te voldoen. Hiertoe zullen bijkomende middelen vereist zijn.

G Statistieken

Om de missies op het vlak van het strafrechtelijk beleid naar behoren te kunnen vervullen, dient het OM over efficiënte opvolgingsinstrumenten te beschikken om een zo precies en geactualiseerd mogelijk beeld van de in- en uitstroom te kunnen weergeven voor de verschillende niveaus (federaal, ressort, arrondissement, afdeling en zelfs de politiezone). Ook het dagelijkse beheer van de entiteiten en de correcte toewijzing van de middelen vereisen betrouwbare en uitvoerige gegevens. Het is dus essentieel om te beschikken over de menselijke en technische middelen om de noodzakelijke gegevens te kunnen verzamelen, analyseren en aanleveren.

Op beslissing van het College van het openbaar ministerie is sinds 7 november 2018 een moratorium van één jaar in voege voor het beantwoorden van parlementaire vragen en externe statistische informatievragen. Deze beslissing is ingegeven vanuit een capaciteitsgebrek bij de statistisch analisten en de hoogdringendheid om op korte termijn cijfergegevens te ontwikkelen voor alle geledingen van het OM. Het OM hoopt dit moratorium op te kunnen heffen van zodra er bijkomend personeel aangeworven kan worden.

Verder ondersteunt het OM ook de oprichting van het BICC (Business Intelligence Competence Center) dat een centrale datawarehouse voor het College OM, het College van Hoven en Rechtbanken en de FOD Justitie zal ontwikkelen, voeden en beheren. Het primaire doel van het BICC is te komen tot een professioneler en efficiënter proces voor het beschikbaar stellen van gestructureerde data voor analyses. Het BICC dient opgericht te worden met bijkomende budgettaire middelen.

H Infrastructuur (gebouwen)

Het OM betreurt en maakt zich zorgen over de vergevorderde staat van verval van diverse gerechtsgebouwen.

Een moderne en aangepaste infrastructuur is noodzakelijk voor een kwaliteitsvolle dienstverlening aan de rechtszoekende, alsook om aan de leden van de rechterlijke orde arbeidsomstandigheden aan te bieden die conform zijn aan de vereisten opgenomen in de Wet betreffende het welzijn op het werk. Heel wat gebouwen beantwoorden niet aan deze vereisten. Bouw- en/of moderniseringsplannen moeten worden uitgewerkt of ten uitvoer gelegd opdat elke entiteit zou beschikken over een infrastructuur die het mogelijk maakt alle taken in correcte omstandigheden uit te voeren. Dergelijke plannen moeten ook rekening houden met de evolutie van de gerechtelijke structuren en toelaten na te denken over de vermindering van het aantal justitiegebouwen. De nodige budgettaire middelen moeten vrijgemaakt worden om deze moderniseringsplannen dringend te verwezenlijken. Daarenboven moet ook bijzondere aandacht besteed worden aan het dagelijks onderhoud van de infrastructuur, wat momenteel onvoldoende gebeurt.

Waterloolaan 76
1000 Brussel
T 02 557 42 72
www.om-mp.be

V.U.: Cédric Visart de Bocarmé
Mei 2019

Photo by Aaron Burden on Unsplash